

[Korsgaard.]

at formindske den finansielle Afkastning. Under disse Omstændigheder tror jeg at turde sige, at der er ikke ringe Sandsynlighed for, at mit Parti vil støtte Lovforslagets Gennemførelse.

Valdemar Sørensen: Vidste man det ikke før, saa viser det for nylig i dette Ting vedtagne Forslag om ekstraordinær Indkomst- og Formueskat til Staten sammen med det her foreliggende Forslag om midlertidige Forbrugsafgifter klart nok, hvad der er Forskellen paa Landets økonomiske Forhold under den forrige Verdenskrig og under denne.

Der har i de forløbne 6 Maaneder ofte været Anledning til at mindes Ove Rodes Indsats ved Opbygningen af Nationens erhvervsmæssige og socialpolitiske Krigsøkonomi i Aarene fra 1914 til 1920. Mindst af alle ønsker jeg Erindringen herom udvasket eller blot svækket, men billigvis bør det da ogsaa huskes, at nogle Appelsiner faldt der jo i den daværende Indenrigsministers Turban. Som en anden Nureddin kunde Finansministeren give ham Adgang til et Skatkammer vel nok rigere og lettere forsynet end nogen Sinde før i Landets Historie.

Dengang saa lidt som nu var dog de Vilkaar, der blev budt os i finansiell Henseende, i større Grad Frugten af vor egen Indsigt og Forudseenhed. De kom til os udefra. Paa de Tider havde den konstruktive Nationalekonomi endnu ikke bemægtiget sig Nationernes Liv. Krigen førtes det længst mulige paa den liberale Økonomis Grundsætninger. Hovedsagelig fulgte Varepriser og Lønninger Loven for Tilbud og Efterspørgsel, og med Krigens store Forbrug finansieredes disse Lønstigninger og Vareprisstigninger uafbrudt gennem Laan til det offentlige.

Vi fik Bølgen af denne Konjunktur ind over Landet, og det var den, der gav os de Vilkaar, vi levede under dengang. Men saadan er det jo ikke nu. Alle-rede da den forrige Krig blev sluttet eller, rettere sagt, da den nuværende begyndte, var Forholdet det, at man havde et skarpt Øje for, at hele den Økonomi, der var fulgt i Krigsaarene, umuligt kunde holde i det lange Løb. De efterfølgende Aars store økonomiske Katastrofer, Klarheden over, at hele den Laanepolitik, hvorpaa de krigsførende Lande og hele Verden havde bygget sit økonomiske System, var brudt sammen, førte efterhaanden til, at man fik mere System i Tingene, og da Vaabenkrigen nu

udbrød igen, saa fulgtes den militære Mobilisering af en økonomisk Mobilisering af alle Hjælpekilder i de krigsførende Lande.

Det blev ikke mere, som det var før, tilladt, at Varepriserne løb ukontrolleret i Vejret. Det blev ikke mere som før Laanene af den tilstedeværende Kapital, der kom til at bære Byrderne. Alle Steder, og mest i vore Markedslande, blev Systemet dette, at denne Gang skal Krigens Hovedbyrder bæres af den almindelige Befolkning, og de bliver baaret paa den Maade, at man simpelt hen holder Priser og Lønninger nede.

I England fremkom, som bekendt, en Plan om, at man ligefrem skulde finansiere Statens Laaneverksamhed ved at beslaglægge en Del af den almindelige Befolkningens Indtægter. Det var en logisk Plan, som naturligvis ikke under de givne Forhold kunde gennemføres, men i Praksis er det efter den Linie man handler, og det er derfor, vort Land maa se *sin* Økonomi angrebet. Det er hele den Politik, der gaar ud paa for enhver Pris at holde de økonomiske Bevægelser i det engelske Forbrug og Marked nede, det er denne økonomiske Politik, der indvirker paa vor Stilling i Dag. Det er derfor, Landet her staar, som det staar: at vi ikke denne Gang kan regne med de samme Vilkaar som sidst, men at vi maa bære Krigens Byrde sammen med de andre, igennem de Priser, vi faar for de Varer, vi sælger, i Modsætningsforhold til de Priser, vi skal betale for det, vi køber.

Det er Forholdet, og naar man nu, som det fremgik af en af de ærede Oppositionsordføreres Taler, spørger, hvorfor den høje Regering ikke i Tide har kunnet komme med en samlet Plan under disse ekstraordinære Forhold, saa forekommer det mig at ligge i Sagens Natur, at en saadan Tanke maatte være helt umulig under de foreliggende Omstændigheder. Sagen er den, at da Krigen udbrød, var der herhjemme vel ikke nogen Vished, men dog et stort Haab om, at de Priser, vi kunde hente hjem ude fra Omverdenen for vore Eksportartikler, dog i nogen Grad vilde følge den Bevægelse, vi kendte fra den forrige Krig. Denne Anskuelse herskede ikke blot i de paagældende Eksportørkredse, i Landbruget, men den herskede alle Steder, ogsaa i den høje Rigsdag, og vi indrettede praktisk talt vor Økonomi efter dette. Der skete jo det under hele Prispolitikken, at alle Erhverv kom til de Institutioner, der blev skabt til at regulere disse Forhold, med deres Krav og fik dem honoreret. Der skete ogsaa det, at Arbejderne under de opadgaende Konjukturer og